

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 97. közgyűlése

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 2001. december 19-én az Akadémia székházában tartotta 97. közgyűlését.

1. Szathmári István alelnök megnyitó szavai után Kiss Jenő főtitkár a Magyar Nyelvtudományi Társaság nevében köszöntötte a 80. életévét betöltő Benkő Lorándot. A Magyar Néprajzi Társaság nevében Kósa László elnöktől, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság nevében pedig Kovács Sándor Iván elnöktől küldött köszöntő levelet Gerstner Károly titkár olvasta föl. A Társaság debreceni csoportja nevében Sebestyén Árpád, a szegedi csoport nevében Békési Imre elnök küldött gratuláló sorokat.

2. A közgyűlési előadást Nyomarkay István tartotta „Nyelvi helyzetkép déli szomszédainknál” címen. (Mind a köszöntők, mind az előadás folyóiratunk jelen számában olvasható.)

3. Az előadás elhangzása után Gerstner Károly titkár terjesztette elő a társasági jelentést.

Tisztelt Közgyűlés! Hölgyeim és Uraim!

1. Néhány nap múlva véget ér a harmadik évezred első éve, Társaságunk életében pedig a kilencvenhetedik. Lássuk, mit is hozott ez az esztendő számunkra!

Miként az elmúlt évben, idén is két választmányi ülésünk volt. Az első június 26-án, a második pedig egy hete, december 12-én. Az elsőt — hagyományainknak megfelelően — kiküldtük az idén kiosztandó emlékérmek és -díjak odaítélésére javaslatot tevő bizottságokat, mégpedig a következőket: Bárczi-emlékérem és -díj: elnök: E. Abaffy Erzsébet, tagok: Fábíán Pál, Grétsy László, B. Lőrinczy Éva, Sebestyén Árpád. Csűry-emlékérem és -díj: elnök: Hajdú Mihály, tagok: Balogh Lajos, Fodor Katalin, Szabó Géza, Szabó József, Zelliger Erzsébet (a bizottság tagjainak feladata az önkéntes nyelvjárásgyűjtői pályázatok elbírálása is). Gombocz-emlékérem és -díj: elnök: Gósy Mária, tagok: Juhász Dezső, Máté Jakab, Szűts László, Zoltán András. Kosztolányi-díj: elnök: Szathmári István, tagok: Éder Zoltán, Gáspári László, Grétsy László, V. Raisz Rózsa. Pais-emlékérem és -díj: elnök: Ördög Ferenc, tagok: Gerstner Károly, Hoffmann István, Kázmér Miklós, Korompay Klára. Révai-emlékérem és -díj: elnök: Kiss Lajos, tagok: Kiefer Ferenc, Mező András, Péter Mihály, Puszta Ferenc. Megemlékezési bizottság: elnök: Bolla Kálmán, tagok: Békési Imre, Elekfi László, Keszler Borbála, Nyomárkay István. Ezen az ülésen hallgattuk meg V. Raisz Rózsa tájékoztatását a XIV. egri anyanyelv-oktatási napokról: a 2001. július 9—12-ig megrendezendő előadásorozatot pedagógus-továbbképzésként akkreditálta az oktatási miniszter. Második választmányi ülésünkön meghallgattuk a bizottsági jelentéseket, s ezek alapján elfogadtuk az emlékérmek és -díjak odaítéléséről szóló javaslatokat. Hajdú Mihály tájékoztatása alapján a nyelvjárási pályázatra 9 pályamű érkezett, közülük a Csűry-bizottság többet jutalmazásra javasol.

2. Az elmúlt évben központi rendezésben 15 felolvasó ülést tartottunk. Ebből kilencet a magyar nyelvi, hármat az általános nyelvészeti, kettőt pedig az idegen nyelvi szakosztály szervezett meg, és volt egy összevont szakosztályi ülés is. Debreceni csoportunk négy előadást szervezett. Szombathelyi csoportunk a magyar nyelvtudomány területén részt vett a felsőoktatási intézmények „Szép magyar beszéd” versenye országos döntőjének, valamint a IV. dialektológiai szimpóziumnak a megrendezésében, az uralisztika területén pedig a Berzsenyi Dániel Főiskola uralisztikai tanszékének 10 éves fennállása alkalmából rendezett nemzetközi konferencia társszervezője volt, továbbá könyvek kiadásában is közreműködött. Társaságunk tagjai — a nemes hagyományokat örizve — természetesen ebben az évben is aktív szerepet vállaltak A Magyar Nyelv Hete rendezvényein, nyári egyetemeken, továbbképzéseken, valamint különböző évfordulós eseményeken.

Feltétlenül említést érdemel az az esemény, amelynek keretében 2001. április 9-én a főváros XI. kerülete emléktáblát helyezett el a XI. kerületi Kosztolányi Dezső tér 12. számú házon, ahol egykor Pais Dezső lakott. Az emléktábla-avatás alkalmával Fábíán Pál, a magyar nyelvi szakosztály elnöke tartott megemlékezést.

3. A Társaság kiadványai közül első helyen a Magyar Nyelvet kell említeni. Idén is a szokott időben és terjedelemben jelentek meg az egyes számok, melyek mind tematikájukban, mind módszerükben változatos cikkeket tartalmaznak. A folyóirat elektronikus változata a világhálón is olvasható (www.c3.hu/magyaryelv), és a megfelelő helyen már a 2001. évi 2. szám is megtalálható. Társaságunk kiadványainak számát gyarapítja „A romániai magyar nyelvjárások atlasza”-nak 6. kötete Juhász Dezső szerkesztésében, valamint a Hegedűs Attila szerkesztette és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Magyar Nyelvészeti Tanszékével közösen kiadott „Szilágysági nyelvatlasz”. Társaságunknál kapható a Régi Magyar Kódexek 26. kötete, a Gömör-kódex is, mely Haader Lea és Papp Zsuzsanna közlétevéi munkájának eredményeként jelent meg. A kódexből 100 példányt a kiadóként jegyzett Nyelvtudományi Intézet a Társaság rendelkezésére bocsátott. Ugyancsak Társaságunknál szerezhető be Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjteményének 1. kötete, Alsó-Fehér megye anyaga, melyet Hajdú Mihály és Janitsek Jenő tett közzé.

4. A társasági tagdíjak jövőre változatlanok maradnak: az aktív tagoknak 500, a nyugdíjasoknak 400, a diákoknak 300 Ft lesz a tagdíj. Változatlan marad a Magyar Nyelv 1200 Ft-os éves előfizetési díja is. A személyi jövedelemadó egy százalékából a Társaságunknak juttatott támogatás meghaladta az előző évit: az idén 387.865 Ft-ot utalt át az a APEH a Társaság számlájára. Miként eddig is, ezt az összeget a Társaság kiadványainak a támogatására fordítjuk. Mindenkinek köszö-

netet mondunk, aki ily módon támogatta a Magyar Nyelvtudományi Társaságot, s kérünk mindekit: aki teheti, ezután is támogassa ebben a formában is a Társaságot.

5. Hagyományainkat követve az idén is több tagtársunkat köszöntöttük hetvenedik, illetőleg nyolcvanadik születésnapja alkalmából. Szakosztályi ülésen köszöntöttük a nyolcvanéves Bencédy Józsefet, Deme Lászlót, Hell Györgyöt, K. Vermes Stefániát, Nyíregyházán Bachát Lászlót, Kázmér Miklós köszöntője a Magyar Nyelvben fog megjelenni. Ugyancsak felolvasó ülésen köszöntöttük a hetvenéves Bözsöny Ferencet, Éder Zoltánt, Kiefer Ferencet, Szépe Györgyöt, Wacha Imrét, Debrecenben pedig Porkoláb Juditot. Róna-Tas Andrást, mivel ez év legvégén tölti be 70. évét, a következő félévben köszöntjük szakosztályi ülésen. 2001 őszén a Társaság nevében lakásán köszöntötte Máta Mária, Zelliger Erzsébet és Kiss Jenő H. Bottyánfy Évát, aki 2001 augusztusában töltötte be 80. életévét. Levélben köszöntöttük a nyolcvanéves Botos Imrét, Buda Sándornét, Katona Imrét, Kovács Ferencet, Macskásy Hugót, Meskó Sándort és Turchányi Ágotát, valamint a hetvenéves Farkas Ferencet, Ferenczy Gyulát, Eörsiné Hajdú Mariannát, Hatvany Tibornét és Márkus Ferencet.

A halál az eltelt évben is elragadta néhány tagtársunkat. Tisztelettel emlékezem Nyíri Antalra, aki hosszú időn át szegedi csoportunk elnöke volt, s aki tavalyi közgyűlésünk napján, december 13-án hunyt el. Réger Zitára, aki az alkalmazott nyelvészeti kutatások, a nyelvésajátítás vizsgálatának avatott szakembere volt, a nyelvművelő írásaiból jól ismert Szepesy Gyulára, Papp Ferencre, a számítógépes nyelvészeti kutatások hazai úttörőjére, Penavin Olgára, aki a délvidéki magyar nyelvjárások kutatásában szerzett örök érdemeket, és Máté Jakabra, választmányunk egykori tagjára, a nyelvtudomány-történet jeles művelőjére, akit két hete veszítettünk el, s végül Hexendorf Editre, a szótörténet kutatójára, akinek halálhíréről közvetlenül közgyűlésünk előtt értesültünk. Mindannyiuk emlékét kegyelettel őrizzük.

A választmányi ülések döntése értelmében az idén 19 új tagot vettünk fel, akik közül a túlnyomó többség még csak húszas éveiben jár, ami azt jelentheti, hogy Társaságunk fiatalodóban van. A taglétszámmal kapcsolatban utalhatok Kiss Jenőnek két évvel ezelőtti szavaira: pontos adatot azért nem tudok közölni, mert címváltozásokról és elhalálozásokról sem kapunk mindig értesítést. A rendelkezésre álló adatok alapján Társaságunk tagjainak száma 610 körülire tehető.

6. Tisztelt Tagtársak! A 2001. évre vonatkozóan röviden ennyit tárhattam önök elé. Jelentésem elfogadását kérve békés ünnepeket, eredményekben gazdag új esztendőt és jó egészséget kívánok.

4. A közgyűlés a titkári jelentést elfogadta. Ezt követően B a l o g h L a j o s olvasta föl a pénztári jelentést. A Társaság 2001. évi pénzforgalma így alakult:

B e v é t e l e k :	
MTA-támogatás (folyóirat-támogatással együtt)	3.080.000,—
Tagdíj (387 befizetés)	154.800,—
Kiadvány-értékesítés	318.200,—
Adomány, SZJA 1%-a, egyéb	621.400,—
<hr/>	<hr/>
Bevétel összesen	4.174.400,—
K i a d á s o k :	
Főfoglalkozású munkatárs bére	610.800,—
TB-járulék	308.348,—
Szolidaritási alap	27.486,—
Alkalmi megbízások	210.100,—
<hr/>	<hr/>
Személyi kiadás összesen	1.156.216,—

Nyomdaköltség	2.216.480,-
Posta, telefon	136.800,-
Irodaszer, nyomtatvány	91.480,-
Egyéb költség	413.800,-
Dologi kiadás összesen	2.768.560,-
Kiadás összesen	3.924.776,-

5. Ezután A. Molnár Ferenc ismertette a Számvizsgáló Bizottság jelentését. (A bizottság tagjai még Bakró Marianne és Mátai Mária.) A bizottság a Társaság iratait, bizonylatait, elszámolásait rendben levőnek találta. Ez adminisztrátorunknak, Bakonyiné Tóth Gabriellának a pontos munkájára vall.

6. Ezt követően Balogh Lajos ismertette a 2002. év költségvetési tervezetét:

B e v é t e l e k :

MTA-támogatás (folyóirat-támogatással együtt)	3.080.000,-
Tagdíj	160.000,-
Kiadvány-értékesítés	400.000,-
Adomány, SZJA 1%-a, egyéb	600.000,-
Bevétel összesen	4.240.000,-

K i a d á s o k :

Főfoglalkozású munkatárs bére	610.800,-
TB-járulék	300.000,-
Szolidaritási alap	28.000,-
Alkalmi megbízások	200.000,-
Személyi kiadás összesen	1.138.800,-
Nyomdaköltség	2.500.000,-
Posta, telefon	150.000,-
Irodaszer, nyomtatvány	100.000,-
Egyéb költség	300.000,-
Dologi kiadás összesen	3.050.000,-
Kiadás összesen	4.188.800,-

7. Szathmári István alelnök méltató szavak kíséretében nyújtotta át a Társaság 2001. évi kitüntetettjeinek az emlékérmeket és -díjakat. A kitüntetettek a következők: Bárczi-emlékérem és -díj: Velcsov Mártonné ny. egyetemi tanár (Szeged), Csúry-emlékérem és -díj: Cs. Nagy Lajos főiskolai tanár, Budapest, Varga József egyetemi tanár, Maribor-Göntérháza, Szlovénia, Gombocz-emlékérem és -díj: Tóth Valéria egyetemi tanársegéd, Debrecen, Kosztolányi-díj: V. Raisz Rózsa főiskolai tanár, Eger, Pais-emlékérem és -díj: Rédei Károly ny. egyetemi tanár, az MTA külső tagja (Budapest—Bécs), Révai-emlékérem és -díj: Király Péter ny. egyetemi tanár. Az önkéntes nyelvgyűjtő pályázat idei kitüntetettjei: I. Cs. Nagy Lajos főiskolai tanár (Budapest), II. RácZ Sándor ny. tanár (Makó), III. Csikos Éva tanár (Rimaszombat, Szlovákia).

Az elnöki zárszó után Szathmári István berekesztette a közgyűlést.

Összeállította: KISS JENŐ